

de Lillet-Toses, a. 1373, Serra Vilaró (*Pinós i Matap.*, 165); *la pabordia* 1378, Serra Vilaró, *op. cit.*, 167; «*la pebordria* de Solsona» (quatre vegades), doc. de 1406, Serra V., *BCEC* 1909, 305.

Una altra variant, anàloga al fr. ant. *prevost* (avui *prévôt*) fou *prebost* (Llull, *Blanq.* II, 75.12); *VidesR*, f° 9; i, traduïnt el ll. *praepositus*: «que'l *prebost* de Valentinià», *VidesR*, 96r2, n. 58. Amb l'abstracte *peostria*, Consolat (ed. Moliné, p. 199).

Amb significat diferent, *parbostre*, part de la nansa de pescar (*BDC* XIV, 45), dit així perquè és allò que es pre-posa o avantposa a l'entrada de la nansa, per evitar que el peix en torni a sortir.

Rebost [S. XIV], antic participi del verb *rebondre*, provinent del ll. REPŌNĒRE 'desar', 'emmagatzemar', 'guardar', 'dipositar', o sigui REPŌSĪTUS (que ja en els clàssics llatins apareix també en la forma REPŌSTUS); *rebondre* es conservà fins a l'occità dels trobadors amb els sentits de 'amagar' i 'colgar, enterrar' (i fins avui en parlars gascons, com el de la costa gironina, amb *bu* > *gu*: *arregoune* «couvrir de terre», Moureau), on el participi prengué sentit abstracte; en la locució adverbial: *en rebost* 'en secret'.⁶ En les Ordinacions de Pere el Cerimoniós, de 1344, *rebost* apareix com a equivalència del que en altres ordinacions palatines s'expressa en francès amb el nom de «fruiterie» (*BABL* VII, 227); «*rebost*: cellula; repositio omnium rerum, cella: a reponendis rebus <e>sculantis et poculentis», JnEsteve (*LiEleg.*, a. 1472), i el *DAG*. en cita testimonis de 1413 i mj. S. XVII; literàriament ja en JoMartorell: «la Comtessa suplicà al Rey --- volguessen sopar ab ella ---; e prest totes les dones e donzelles de sa casa --- emparamentaren una gran sala de --- draps de --- gran stima; les altres dones, les unes al *rebost*, les altres a la cuyna: en tant que --- dins poc spay féu --- adobar de sopar» (Ag. I, 81). «DEL RABOST, ARMARIS DE CONFITURES, FRUYTES Y COSES DE LLET Y DE PORC --- *rebost*: cella penuria; armari ---», *OPou* (*TbPu.*, 196).

Fins avui *rebost* segueix en ús general fins a l'extrem Nordoest del domini (Farrera i Tor de Vall Ferrera, 1932-33) i del català va passar manllevat, ja a la fi de l'Edat Mitjana, al sard campidanès *rebusu* «despensa, credenza» (Jud, *Rom.* XLIII, 457); a l'Alt Aragó, més que manlleu, sembla ser continuació autòctona de l'àrea del nostre mot, allà amb la conservació normal de la surditat de l'oclusiva: *reboste* a la Ribagorça aragonesa (Capella: Krüger, *HPyr.* A, I, 112), a la Vall de Vio («Vorratsraum», «Speisekammer»), en la qual ho donaren com a equivalent de *despensa* (*VKR* x, 220), *cuarto del rebostre* a Bielsa (1965), el *represte* id. (Badia).

Altrament el significat degué començar per ser més aviat 'vitalles, queviures que hom desa' (d'on es passà a la cambra on els guarden), com correspon al sentit etimològic de REPOSĪTRUM 'cosa desada'; i de fet és més aviat això el que li fan dir la gent de Bielsa i el nostre Miquel Parets, 1640-50: «tots aportaven *rebost* per a menjar» (*DAG.*); cf. cast. *repuesto* 'emmagatzematge, recanvi' (que Nebrissa entén com 'bagatge, im-

pedimenta'); fins és possible que el cast. *repostero*, partint de 'l'oficial que es cuida de les provisions' hagi passat al 'qui prepara dolços i begudes' [1525], que en tot cas suposa una base *REPOSITARIUS (sigui tan estreta la relació amb el nostre mot, o menys, i més aviat indirecta, com tendia jo a considerar en el *DCEC/DECH* IV, 609b1-16, vegeu).

D'aquest hi ha un equivalent en català antic, *reboster*, que també es pot comprendre de les dues maneres, com a derivat de *rebost*, en el sentit de l'oficial que cura de l'aprovisionament (o *rebost* en sentit etimològic): «meses partidors que partissen la terra del terme de València --- e hi havíem meses, partidors, perquè a Nós seria gran trebayl, don Asselit de Gúdar e don Exemén Périç de Tاراçona, qui era lavores *reboster* nostre en lo regne d'Aragó; e --- los bisbes e ls Rics hòmens dixerren-nos: —Nós nos maraveylam que tan honrada ciutat --- cap de tot lo regne de València --- la donats a partir a don A. ni a don E. P. que, --- savis en dret, no fa a ella a partir, ans hi devets metre dels pus honrats hòmens que havets aquí ---»; «Nós hoim dir depuys a son *reboster*, qui havia nom Gil, e fo puy frare del Espital ---» (*Cròn.* de Jaume I, Ag., pp. 321 ---).

Funcions seves: «Lo *reboster* adés en present dó scritres per menut totes les coses --- qui e'l *rebost* spon ne totes quantes n'i vendran», «aquell dia mateix sia tengut de liurar-ho al *reboster* maýor o a son loctinent» en ordinacions palatines d'un Rei En Pere (que potser és també el Cerimoniós, o bé el Gran), *CoDoACA* VI, 8, 9. En la vida pastoral dels Alts Pirineus s'aplica a una espècie de rabadà amb funcions d'intendent dels pastors. Així en el Pall., on Jlluís Pallarès deia, però, *rebosté*, si bé tot explicant-me el sentit (1969) aclaria que en altres punts deien *reboster*, i aquesta forma, que ell declarà «la correcta», la usava després ell mateix. L'explicació d'aquella no és clara; probt. una contaminació, però de què? potser de *rebossar/regussar*? Probablement de *bossa*, estrí principal de tot intentent. No és inversemblant; tanmateix em pregunto si es podria tractar d'un *rebòs participi variant de *rebost* (com si fos un *REPOSUS per REPOSITUS, duplicat oposat a RESPONSUS/*respost*): menys versemblant.

Quant a *reboster* 'gran tapís de luxe', que el *DAG.* documenta copiosament des de 1555 al S. XVII, també es podria explicar com a cobertura de les provisions reials en un exèrcit («vintivuyt parells e matxos carregats, ab bast y *rabostés* ---», MParets); «la manta, *reboster*: penula, obstragulum» entre les parts del *bast* (*DTO.* 1670, s. v. *bast*); «*reboster del argent*: a caliculis» [Busa-N.]. *Rebosteria* [«bellariorum et potionum praefecti officina», Bely; «*ofici de reboster*», Lab. 1840].

Altrament la pronúncia vulgar ha reduït en alguns llocs *rebost* a *rebòs*, i això podria també explicar formalment la forma *rebosser* que a l'Alt Pallars designa entre els pastors una mena de rabadà (sens dubte encarregat de les provisions), vegeu supra 1969. *Rebostejar* ha pres, molt naturalment, a Mallorca, el sentit de «husmejar, huronejar, revolver: s'aplica principal-